

บทคัดย่อ

169433

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : การศึกษาวิเคราะห์มาตรการให้เงินอุดหนุนพรรคการเมือง

ชื่อผู้เขียน : นายชาญศักดิ์ นิลมถ

ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา : รัฐศาสตร์

ปีการศึกษา : 2546

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์:

1. รองศาสตราจารย์ สุรพันธ์ ทับสุวรรณ ปรธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ รุจิรา เตชางกูร
3. รองศาสตราจารย์ ชลิดา ศรีมณี

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงลักษณะ รูปแบบ ของการให้เงินอุดหนุนแก่พรรคการเมืองจากรัฐ องค์กรชน และบุคคลต่างๆ รวมถึงการสนับสนุนรูปแบบอื่น ๆ ที่จะเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของพรรคการเมือง และเพื่อทราบถึงปัญหาและข้อบกพร่องของมาตรการให้เงินอุดหนุนแก่พรรคการเมืองในประเทศไทย ซึ่งเป็นปัญหาในทางปฏิบัติ ทั้งได้เปรียบเทียบรูปแบบด้านการเงินของพรรคการเมืองในต่างประเทศเพื่อนำมาเปรียบเทียบกับ นอกจากนี้ยังได้พยายามค้นหา รูปแบบและแนวทางการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยผ่านการสนับสนุนด้านการเงินแก่พรรคการเมือง

การศึกษาครั้งนี้มีขอบเขตการศึกษาเฉพาะปัจจัยเรื่องการเงิน ทั้งในด้านการให้เงินสนับสนุนแก่พรรคการเมืองจากรัฐ และการสนับสนุนจากประชาชนหรือภาคเอกชนอื่น ๆ โดยศึกษาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายหลังการใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ มีข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์ประกอบ

169433

การศึกษาพบว่าหลังจากการใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 เป็นต้นมา ได้มีมาตรการทางกฎหมายและจัดตั้งกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง เพื่อสนับสนุนด้านการเงินแก่พรรคการเมือง ซึ่งไม่เคยดำเนินการมาก่อน รัฐได้ให้การสนับสนุนเงินแก่พรรคการเมือง เพื่อสนับสนุนการจัดทำกิจกรรมแก่พรรคการเมือง ตามแผนงานและโครงการของพรรค ซึ่งถือว่าเป็นเงินจำนวนมาก รายได้ของพรรคการเมือง โดยส่วนใหญ่จะเป็นเงินจากกองทุนสนับสนุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองเป็นหลัก รองลงมาก็คือเงินบริจาคจากประชาชน ยกเว้นในปีที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะมีรายรับจากการบริจาคเงินจำนวนมาก

สัดส่วนเงินที่รัฐให้แก่พรรคการเมืองในจำนวนมาก ก็ก่อให้เกิดปัญหาตามมา ก็คือ ความเป็นธรรมในการจัดสรรเงิน ปัญหาช่องว่างทางกฎหมายหรือหลักเกณฑ์ในการจัดสรรเงินกองทุน ซึ่งเปิดโอกาสให้พรรคการเมืองบางพรรคอาจใช้ช่องทางดังกล่าวแสวงหาประโยชน์จากเงินดังกล่าวนำไปใช้จ่ายโดยผิดวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ยังทำให้พรรคการเมืองขาดความกระตือรือร้นที่จะดำเนินกิจกรรมทางการเมือง หรือแสดงผลงานให้ประชาชนเห็น เพราะมีเงินสนับสนุนจากรัฐอยู่แล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งพรรคการเมืองที่ไม่มีสมาชิกพรรคเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

การมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านการบริจาคเงินให้แก่พรรคการเมือง ยังอยู่ในวงแคบ การบริจาคส่วนใหญ่จะมาจาก กลุ่มนักธุรกิจ ผู้ที่มีความสัมพันธ์กับพรรคอย่างแน่นแฟ้น สมาชิกพรรคการเมืองที่มีตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งปัจจุบันก็มีอยู่เพียงไม่กี่พรรคเท่านั้น และมาจากกรรมการบริหารพรรคการเมือง การบริจาคของประชาชนในวงกว้างยังมีไม่มาก

สำหรับเงินจากแหล่งรายได้อื่น เช่นการจัดกิจกรรมหารายได้ของพรรค หรือการจำหน่ายของที่ระลึก มีจำนวนสัดส่วนน้อยมาก และจะมีเฉพาะในพรรคการเมืองขนาดใหญ่ที่มีสมาชิกพรรคจำนวนมาก และมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนมากเท่านั้น

การศึกษาครั้งนี้ได้เสนอแนวทางเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว คือ ควรมีการกำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำของพรรคที่จะได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง

169433

ซึ่งอาจกำหนดโดยจำนวนคะแนนเสียงขั้นต่ำที่พรรคได้รับ หรือจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคขั้นต่ำ ควรมีการสนับสนุนค่าไปรษณียากรให้แก่พรรคการเมือง ควรตั้งหน่วยงาน โดยเฉพาะเพื่อดำเนินการตรวจสอบการใช้เงินกองทุนที่ได้รับการสนับสนุนไป ให้เป็นไปตามแผนงานและโครงการตามวัตถุประสงค์อย่างแท้จริง และเพื่อประเมินผลลัพธ์ของแผนและโครงการดังกล่าว ควรหามาตรการในการส่งเสริมให้พรรคพยายามแสวงหาการบริจาคเงินจากประชาชนในวงกว้าง และกำหนดให้มีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมสมาชิกพรรคอย่างชัดเจน โดยอาจเป็นจำนวนเงินน้อยแต่ต้องมีการเก็บในวงกว้าง และการสนับสนุนให้พรรคการเมืองจัดทำเอกสาร สิ่งพิมพ์ของพรรคเพื่อเผยแพร่กิจกรรมหรือนโยบายของพรรค และจำหน่ายเป็นรายได้แก่พรรค

ABSTRACT

169433

Thesis Title : The Financial Supports Analysis of the Political Party

Student's Name : Mr. Chansak Nilmol

Degree Sought : Master of Arts

Major : Political Science

Academic Year : 2003

Advisory Committee:

1. Associate Professor Supaphan Thabsuwan Chairperson
2. Associate Professor Rujira Tejangkura
3. Associate Professor Chalida Sornmanee

The thesis's objectives are studying characteristic and pattern of several way of subsidy for political party from the government, private sector and people that could decrease political party's operation cost. Learning the weakness point and problem of subsidy measure to political party in Thailand is included into the objective since it is practical problem. The research method is comparison with political party's financial pattern in another country. Moreover, researcher tried to seek pattern and procedure to persuade people to participate in political activities through subsidy.

The research has studied under restraint of financial factor from both the government and private sector, especially focus on all situations after the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E.2540 and other related laws

have already issued and implemented. The research's method is quality research method on documentary data and interview.

From this research, we can summarize as follows:

Since the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E.2540 has implemented onwards, legal measure and political party development funds has been set up. This is financial support for political party that never processed before. The government supported more money to create their political activities. Most of political party's income came form the political party development funds. The second are from people's contribution. However, contribution income is more than funds in election year of member of the house of parliament.

High scale in financial funds that the government subsidizes to the political party can lead to the problem, fairness allocation problem, gap in law problem and allocation criteria problem that will attract some political party to take benefit in improper way from those funds. Furthermore, the political party may lack of enthusiastic to run their political activities and show the performance to public because they already got subsidy from the government. Specially is small political parties, which have not any member taking into the member of the house of parliament.

People's participation on financial contribution to political party is still in a narrow sphere. Most of that contribution are from business group who has deeply relationship with political party, political party's member who take a

political post and the board of political party. People's contributions in general are too small.

For another source of their income such as creating, some activities to get money and selling a souvenir are very small scale. Those sources are normally in large political party, which have many party's member and many members of the house of parliament.

This Research also find out the solution on above problem. It should set up minimum criteria to have subsidy from the political party development funds. In this way, it can be set criteria be using minimum vote or number of member of the house of parliament these should lie some support on postage stamp cost. It should set up a committee to verify funds that already let to political party as indeed follow to the original plan's objective in each project and assess those project performance. In addition, we should have measure to promote political party to seek people's financial contribution in general. The political party fee should be determined obviously. It is probably collected in a little amount but should be in general. Finally, the political party should their policies and political activities for their income.